

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finansiell stabilitet i urolige tider

Schweigaardforelesningen 2023, 7. september 2023

Finanstilsynsdirektør Per Mathis Kongsrud

Kort om min bakgrunn

- Ferdig med studiet januar 1995 (sosialøkonom/samfunnsøkonom)
- Finansdepartementet, økonomiavdelingen, 1995–2018
 - Økonomisk utvikling
 - Finanspolitikk
 - Langsiktige utfordringer
- OECD, Economics Department, 2002–2005
 - Finanspolitikk, strukturpolitikk
- Finanstilsynet, 2018–

Finanstilsynets samfunnsoppdrag

- Hovedmål
 - **Finanstilsynet skal bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder**
- Delmål
 - 1 Solide og likvide finansforetak
 - 2 Robust infrastruktur
 - 3 Investorbekyttelse
 - 4 Forbrukervern
 - 5 Effektiv krisehåndtering
 - 6 Kriminalitetsbekjempelse

Foto: Jo Michael de Figueiredo

Prioriterte oppgaver i Finanstilsynet

- Makrotilsyn
- Tilsyn med finansforetak og finansiell infrastruktur
- Antihvitvasking
- Kriseberedskap
- Oppfølging av cyberrisiko
- Oppfølging av klima- og bærekraftsrisiko

Foto: Jo Michael de Figueiredo

Faglig utfordrende og meningsfylt

- Rask utvikling i markeder og teknologi
- Regelverksutvikling, analyser
- Løpende overvåking, tilsyn
- Kriseforebygging og -håndtering
- Viktig for enkeltindivider og foretak
- Samfunns- og rolleforståelse
- Tverrfaglig arbeidsmiljø

Foto: Jo Michael de Figueiredo

Omfattende eksternt kontakt

Finansdepartementet

Norges Bank

DNB

EURONEXT

EBA
EUROPEAN
BANKING
AUTHORITY

Nordea

ESRB
European Systemic Risk Board
European System of Financial Supervision

European Securities and Markets Authority

Finans Norge

Pareto
Securities

Dagens Næringsliv

Forbrukertilsynet

SpareBank
SR-BANK

Aftenposten

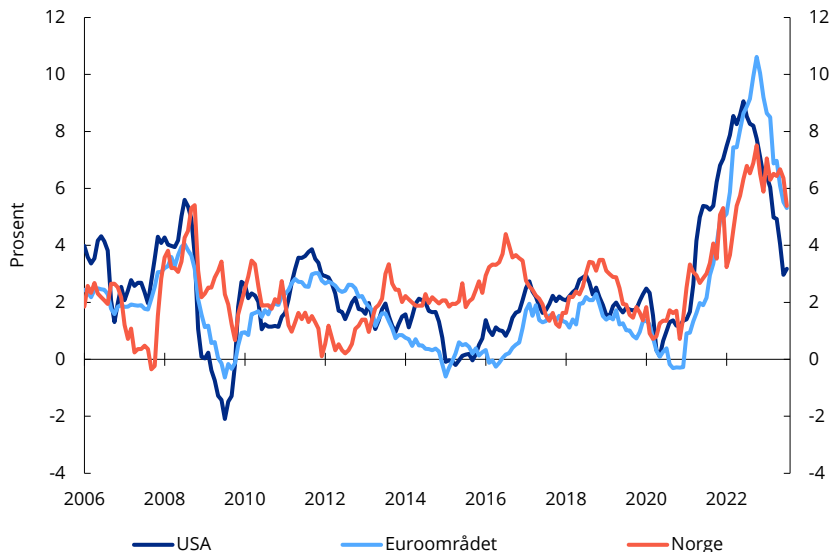
Hva skal jeg snakke om?

- Utsiktene for finansiell stabilitet
- Analyser og virkemidler
 - Stresstesting og kapitalkrav
 - Utlånsregulering
- Nye risikofaktorer
 - Bærekraft og klima

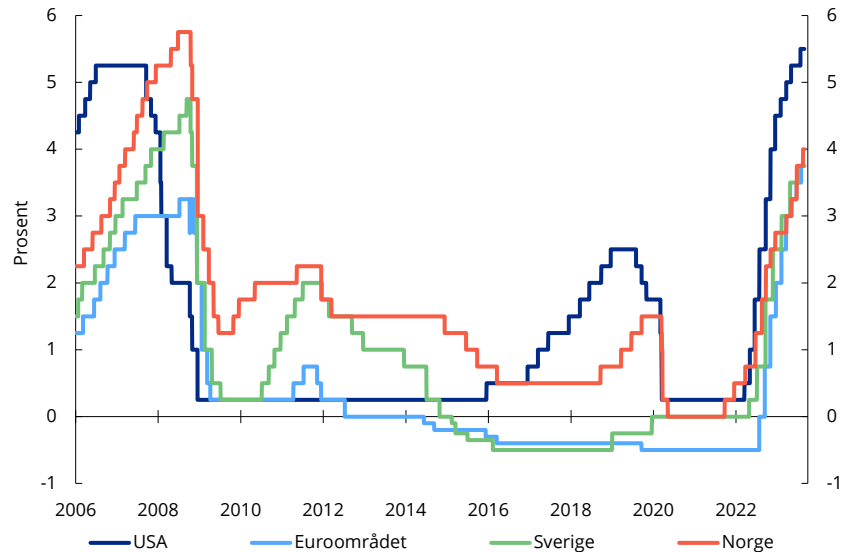
Høy inflasjon og økt rentenivå gir økt risiko for nedgangstider

Inflasjon

Siste observasjon juli 2023
Kilde: Refinitiv

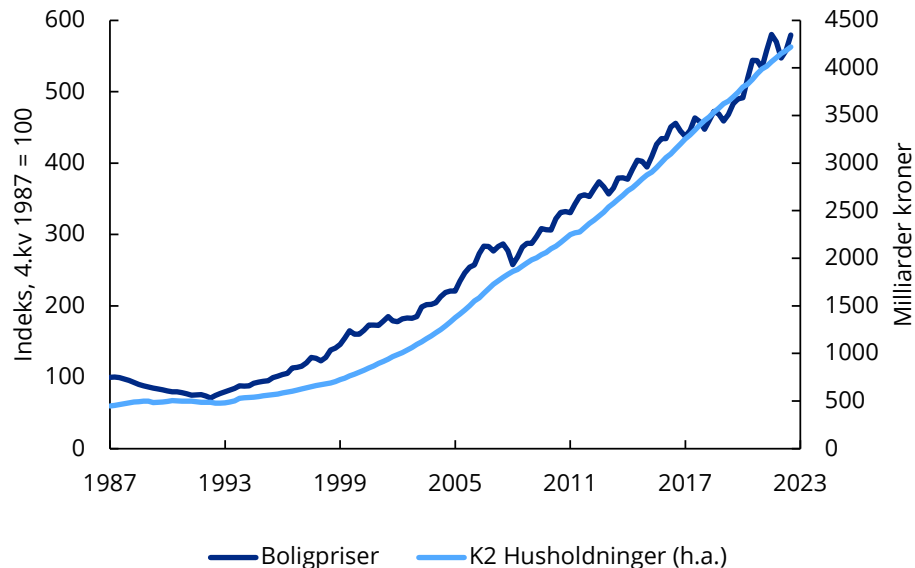
Styringsrenter, utvalgte land

For USA vises øvre grense i målintervallet. For euroområdet vises innskuddsrenten, som er den laveste av de tre offisielle styringsrentene. Siste observasjon august 2023. Kilde: Refinitiv

Høy boligpris- og gjeldsvekst i husholdningene de siste 30 årene

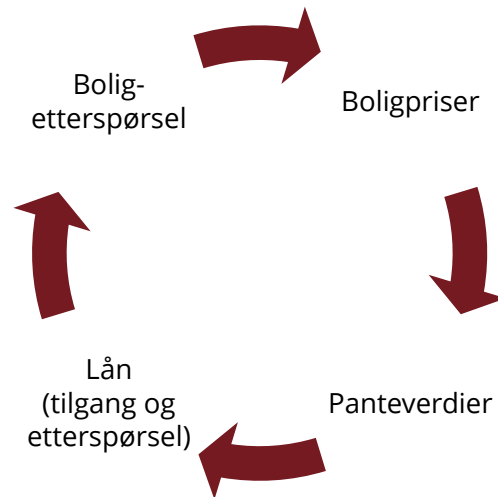
Boligpriser og husholdningenes gjeld

Siste observasjon 2. kvartal 2023

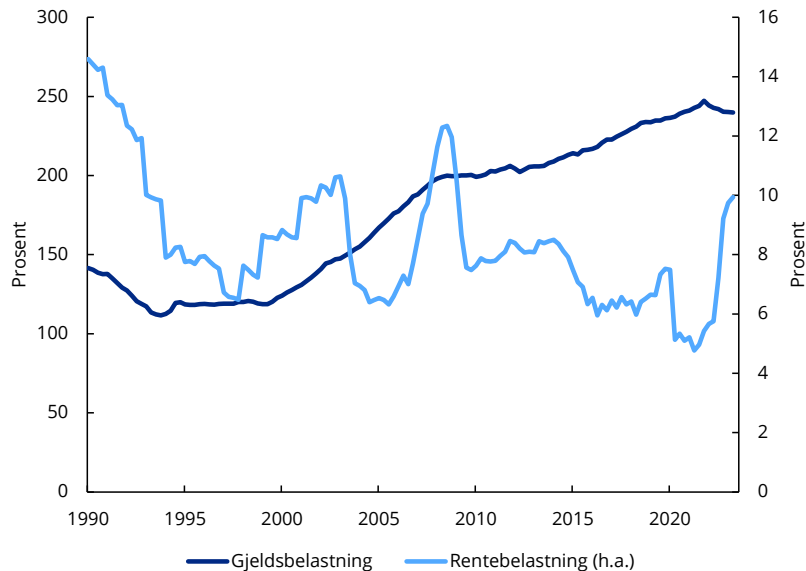
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

Gjensidig påvirkning – Opp og ned

Høy gjeld gjør husholdningene sårbare for renteøkning og inntektsbortfall

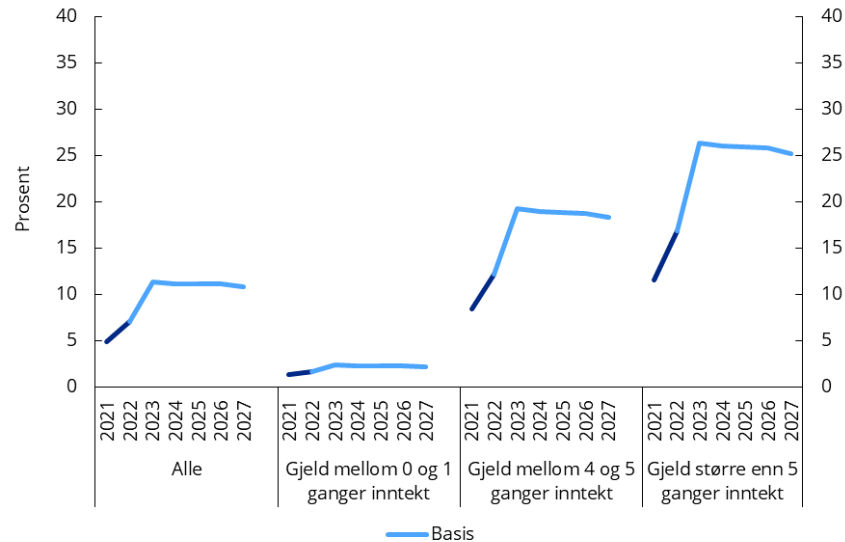
Husholdningenes gjelds- og rentebelastning

Siste observasjon 2. kvartal 2023

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

Rentebelastning utvalgte husholdningsgrupper

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

Høye boligpriser gir fallhøyde

Eksempler på boligprisutvikling (og -fall) internasjonalt

	Prisøkning		Prisfall	
	Periode	Prosent	Periode	Prosent
Bulgaria	2005 Q1 - 2008 Q3	102	2008 Q3 - 2013 Q3	-38
Finland	1986 Q2 - 1989 Q2	89	1989 Q3 - 1993 Q1	-40
Hellas	?	?	2008 Q3 - 2017 Q1	-42
Irland	1995 Q2 - 2007 Q2	359	2007 Q2 - 2012 Q2	-54
Japan	1975 Q1 - 1991 Q1	178	1991 Q1 - 2009 Q2	-47
Kypros	2003 Q1 - 2009 Q4	124	2009 Q4 - 2016 Q2	-29
Nederland	1970 Q1 - 1978 Q2	333	1978 Q2 - 1982 Q4	-35
Norge	1980 Q1 - 1988 Q1	250	1988 Q1 - 1993 Q1	-32
Spania	1998 Q1 - 2007 Q3	204	2007 Q3 - 2014 Q1	-37
USA	1993 Q4 - 2006 Q1	151	2006 Q1 - 2011 Q2	-31

Kilde: Bank for International Settlements

Utfordring: «Vi vet at vi ikke vet»

Stresstest av soliditeten i norske banker – vår 2023

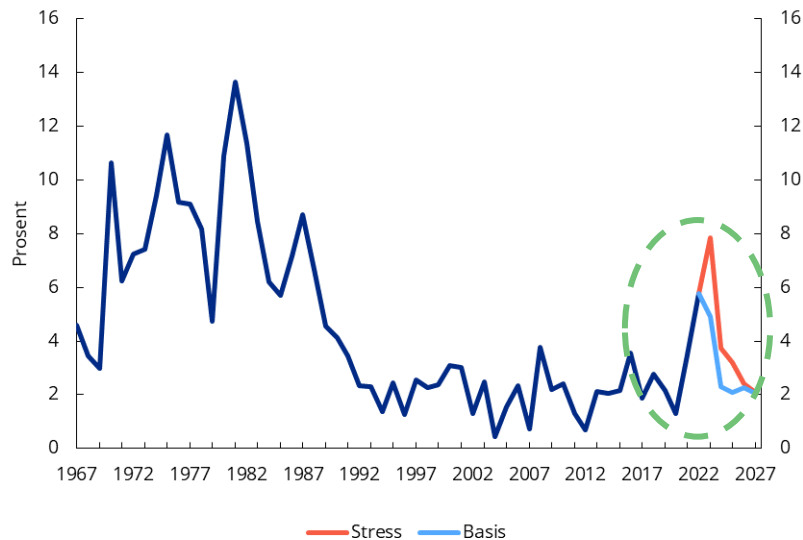
- Hva er stresstesting? Hvorfor gjør vi det?
- Omtale og bakgrunnsdata kan lastes ned fra:
<https://www.finanstilsynet.no/publikasjoner-og-analyser/finansielt-utsyn/>

Stressscenario:

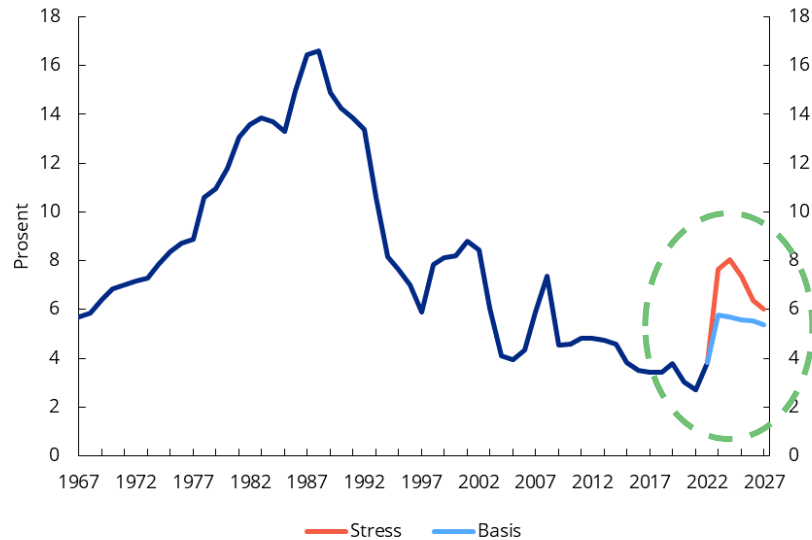
- Leveringsproblemene internasjonalt og i Norge fortsetter, og prisene på energi, matvarer og andre råvarer øker
- Verdensøkonomien går gjennom en lengre periode med høyere inflasjon og rente, og lavere – og i en periode negativ – økonomisk vekst
- Bankuro internasjonalt bidrar til økt uro i finansmarkedene
- Norsk realøkonomi og finansmarkeder rammes

Stresstest av soliditeten i norske banker – vår 2023

Konsumprisindeks i Norge, vekst år/år

Bankenes gjennomsnittlige utlånsrente

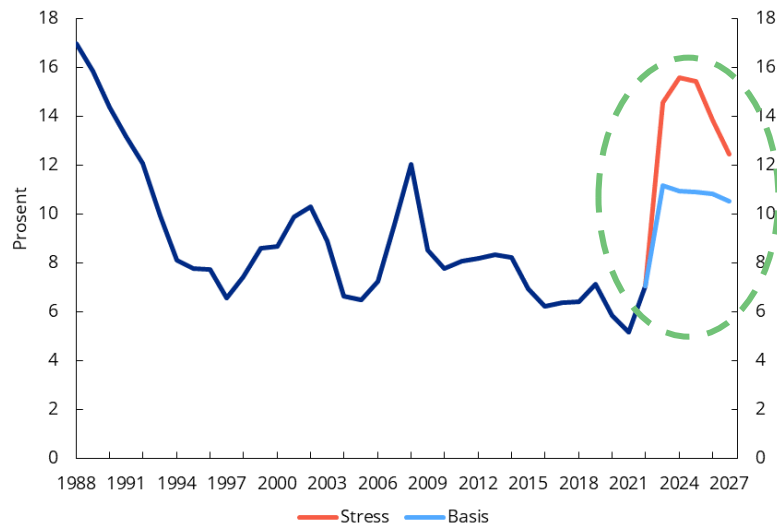

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

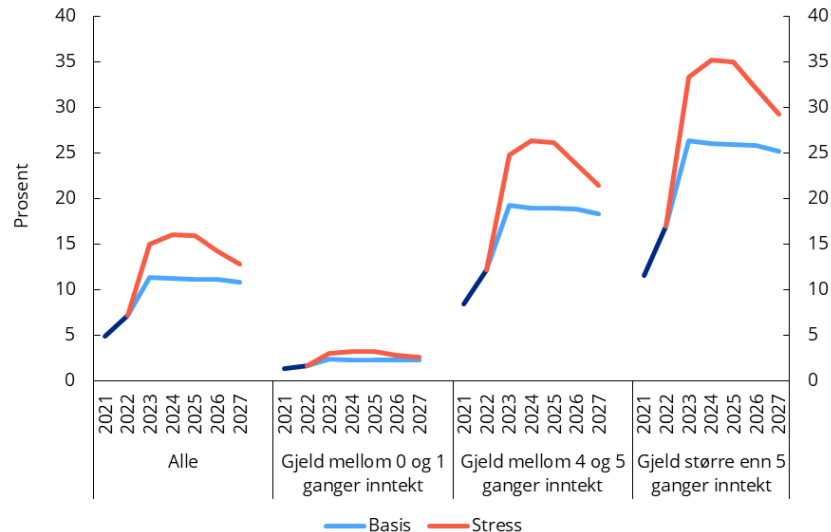
Stresstest av soliditeten i norske banker – vår 2023

Husholdningenes rentebelastning

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

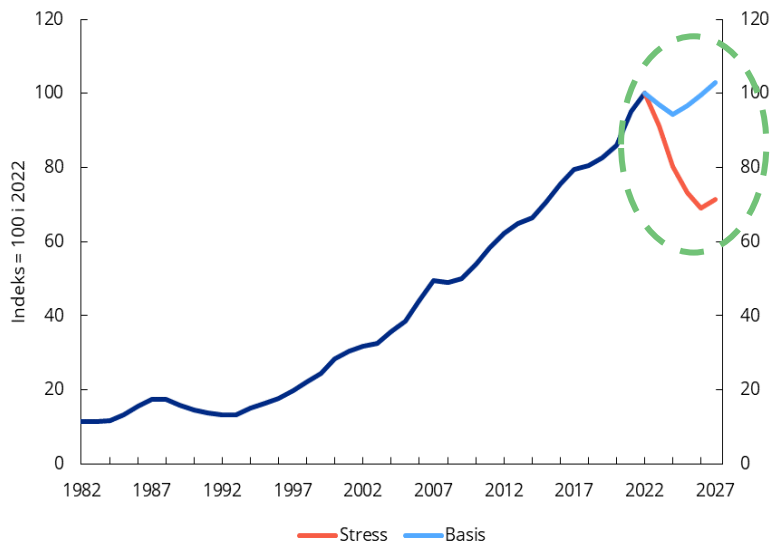
Rentebelastning for ulike husholdningsgrupper

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

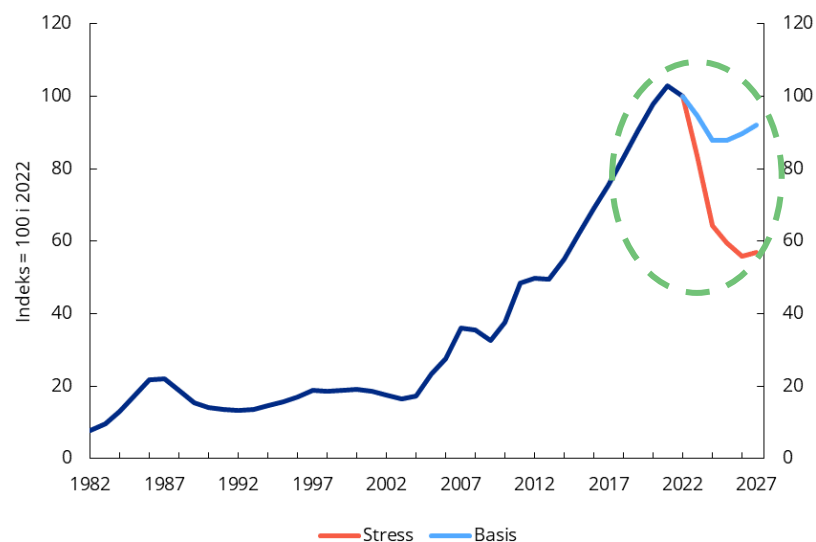
Stresstest av soliditeten i norske banker – vår 2023

Boligpriser

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finanstilsynet

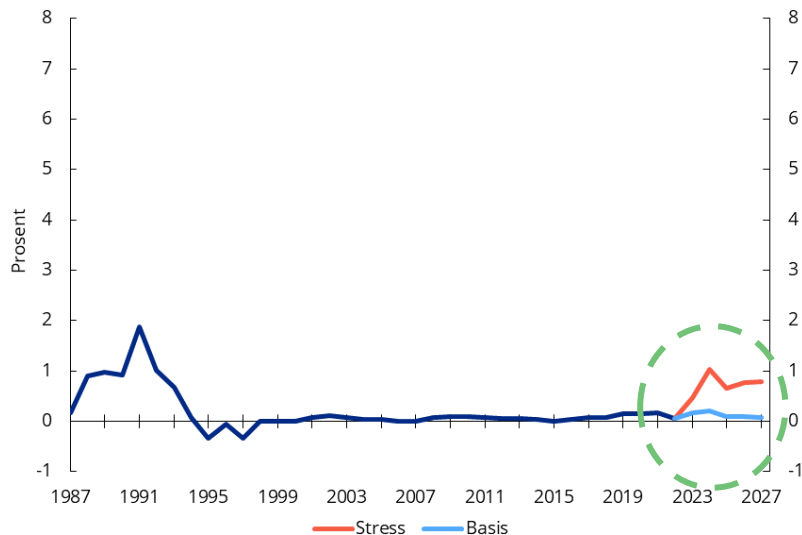
Næringseiendomspriser

Kilder: Dagens Næringsliv, OPAK, Entra og Finanstilsynet

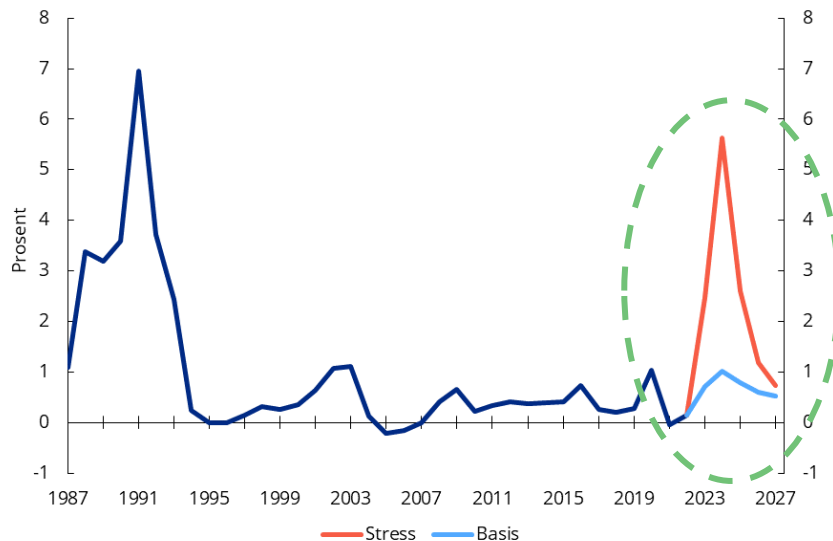
Stresstest av soliditeten i norske banker – vår 2023

Bankenes tap på utlån til personer

Kilde: Finanstilsynet

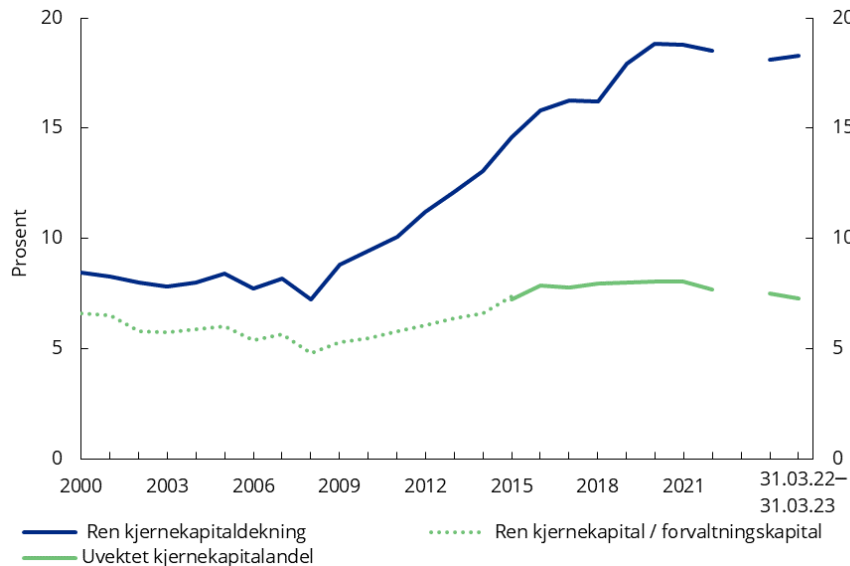
Bankenes tap på utlån til bedrifter

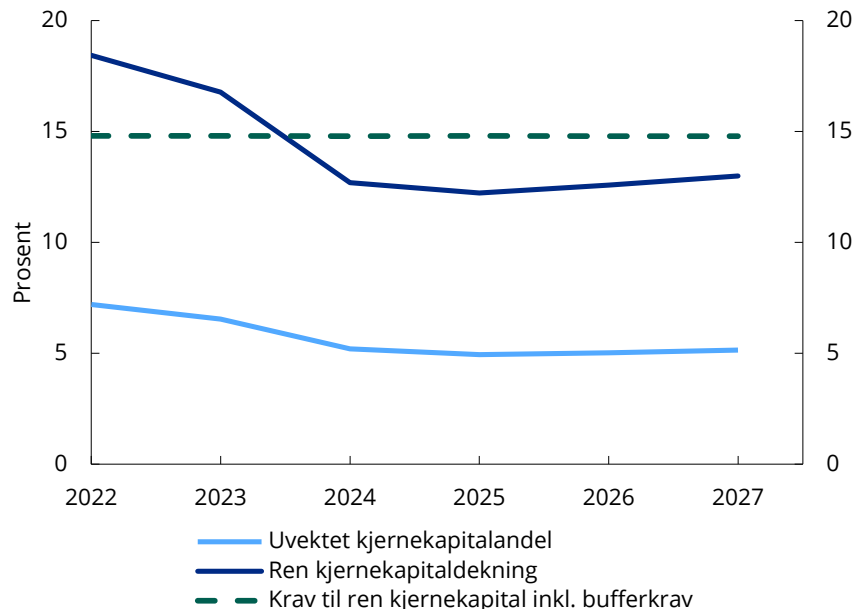
Kilde: Finanstilsynet

Norske banker oppfyller kapitalkravene og er solide

Soliditeten i norske banker, samlet

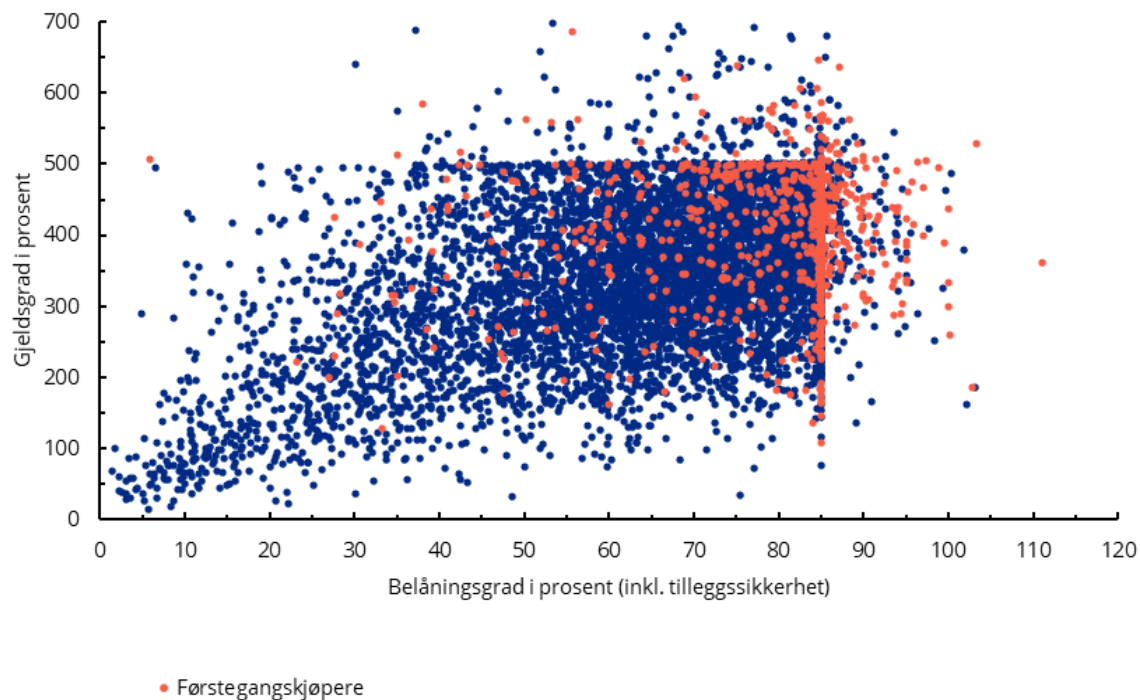
Utviklingen i norske bankers kapitaldekning i stressscenarioet (vår 2023)

Kilde: Finanstilsynet

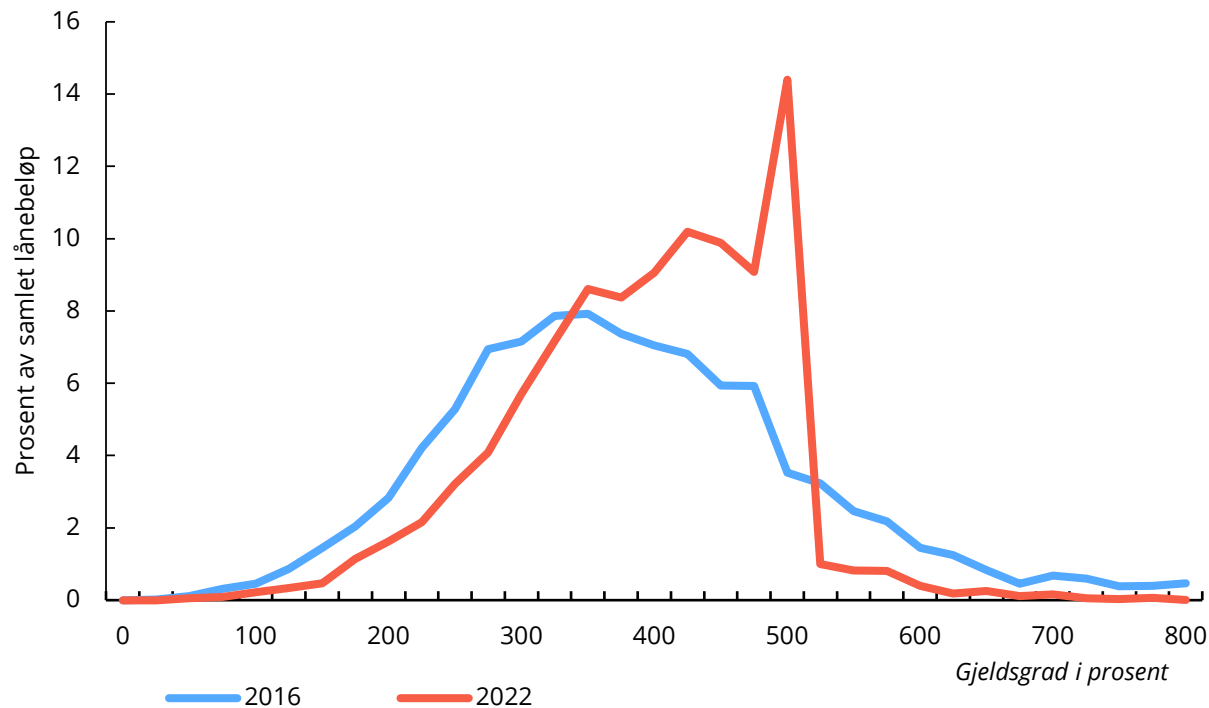
Volumvektet Makrobanken og Morbanken.
Kilde: Finanstilsynet

Boliglånsundersøkelsen – nye nedbetalingslån

Kilde: Finanstilsynet (Boliglånsundersøkelsen, 2022)

Nye lån etter låntakernes gjeldsgrad

Kilde: Finanstilsynet

Bærekraft og klimarisiko

- En global utfordring
- Enighet om ambisiøse og krevende mål
- Taktskifte: Omfattende regulering implementert og under arbeid
- Avgjørende at arbeidet leverer – alle må bidra!
- Finansnæringen har en viktig rolle
 - Riktig prising av risiko og tilstrekkelige buffere
 - Ivareta forbruker- og investorinteresser (grønnvasking)

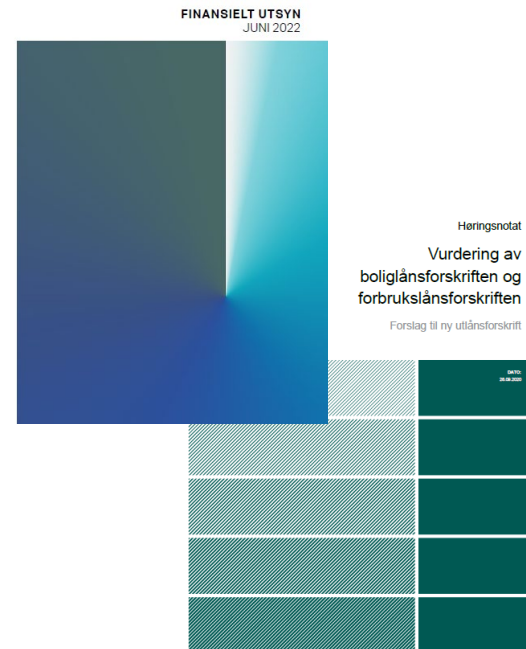

Finanstilsynets arbeid med bærekraft og klima

- Intern kompetansebygging
- Bidra i regelverksutviklingen internasjonalt og nasjonalt
- Følge opp regelverksetterlevelse gjennom tilsyn med foretak og brede tematilsyn
- Utvikle relevante analyser
- Veiledning og internasjonalt samarbeid

Oppsummering: Mange viktige og faglig interessante spørsmål

- Har bankene tilstrekkelig kapital?
- Er utlånsreguleringen nødvendig og tilpasset?
- Hva er finansmarkedets rolle i det grønne skiftet?
- Og mange flere ...

Vil du jobbe hos oss?

- I overkant av 300 ansatte – de fleste samfunns- og siviløkonomer, jurister, revisorer og innen IT
- Jevn kjønnsfordeling (51 % menn og 49 % kvinner).
- God variasjon i alder og erfaring

Vi kan tilby

- Meningsfulle oppgaver og et viktig samfunnsoppdrag
- Sterke fagmiljø med dyktige og engasjerte kolleger
- En god og utviklende arbeidsplass
- Mange kontaktflater og samarbeidsarenaer, både nasjonalt og internasjonalt

Foto: Jo Michael de Figueiredo

Mer informasjon om oss:
<https://www.finanstilsynet.no/jobb-hos-oss/>
LinkedIn: *Finanstilsynet (FSA Norway)*

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY